A hand holding a pen points to a financial chart on a screen. The chart features a candlestick pattern in the upper portion and a bar chart in the lower portion, all set against a grid background. A red horizontal line is drawn across the chart. The overall scene is dimly lit, with the screen being the primary light source.

Әлемдік экономика мен Қазақстан экономикасының дамуы

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

желтоқсан 2023

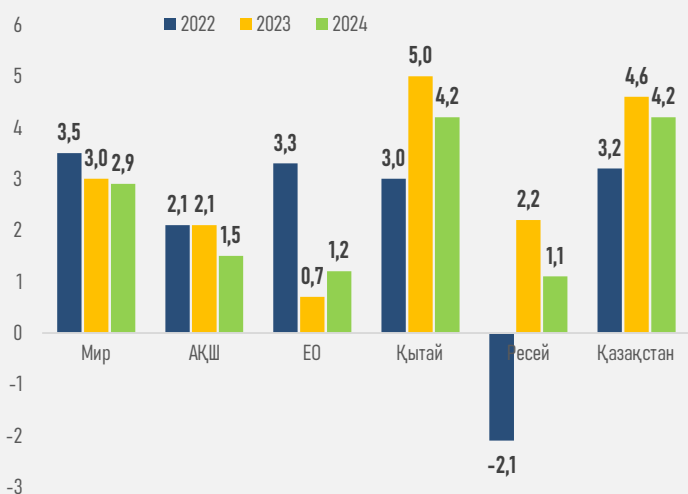
Негізгі тенденциялар

- ✓ 2023 жылы сақталып отырған қатаң монетарлық жағдайлар, Украинадағы соғыс пен Таяу Шығыс қақтығысының теріс салдары, Қытай экономикасының әлсіз өсуі аясында әлемдік экономиканың келесі жылға өсуі бойынша болжамдар төмендеумен қайта қаралды.
- ✓ ХВҚ-ның қазан айындағы болжамына сәйкес, ағымдағы жылдың қорытындысы бойынша жаһандық өсім 3,0% (өзгерм.), ал 2024 жылға арналған баға 0,1 п.п.-ға, 2,9%-ға төмендеді, орташа тарихи құндылықтармен (2000-2019) 3,8% деңгейінде.
- ✓ Бұл ретте ХВҚ мен ҰЭМ-нің 2023 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстан экономикасының өсуі бойынша бағалары іс жүзінде сәйкес келеді (тиісінше 4,6% және 4,7%). Алайда, олар келесі жыл үшін айтарлықтай ерекшеленеді: ХВҚ болжамдарына сәйкес, Теңіз кен орнын кеңейту жобасындағы кідіріс ЖІӨ-ге теріс әсер етеді-өсім 2024-2028 жылдарға арналған ЖСҚ-ға салынған 5,3%-ға өсуге қарсы 4,2% құрайды.
- ✓ Бұл ретте Қазақстан экономикасының негізгі драйверлері 2024 жылы құрылыс (+8,0%), ақпарат және байланыс (+7,0%), сауда (+6,5%) және көлік (+5,6%) сияқты салалар болып қала бермек. Бұл ретте мұнай өндіру 95,4 млн тоннаға дейін ұлғаюы мүмкін.
- ✓ Ағымдағы жылы инфляция қарқыны ҚРҰБ-ның қатаң монетарлық саясаты, Үкімет тарапынан шаралар кешені, сондай-ақ ҚР сауда әріптес елдеріндегі инфляцияның баяулауы (Ресей Федерациясында соңғы айлардың өсуі байқалады) аясында қараша айының қорытындысы бойынша ақпан айындағы ең жоғары деңгейден 21,3%-дан 10,3%-ға дейін тұрақты түрде төмендейді.

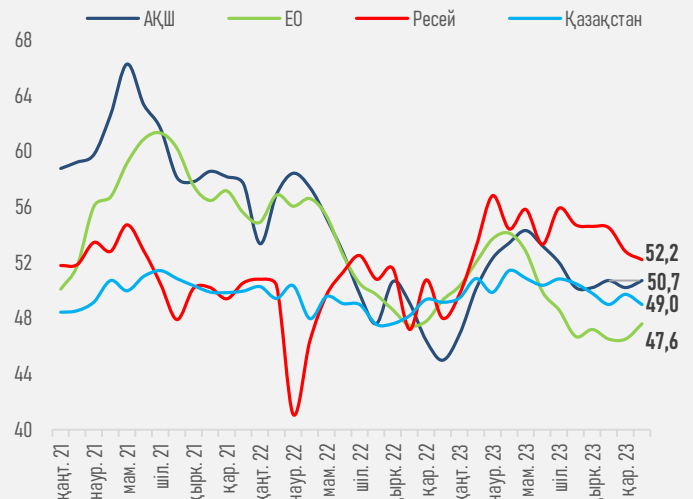
- ✓ Инфляциялық қысымның төмендеуі әлемдік орталық банктерге пайыздық мөлшерлеменің көтерілу циклін аяқтауға мүмкіндік береді, бұл жаһандық стагфляция немесе рецессия ықтималдығын айтарлықтай төмендетеді.
- ✓ Ағымдағы жылы азық-түлік пен металдар бағасының салыстырмалы тұрақтануын ескере отырып, 2024 жылы баға тұрақтылығының негізгі тәуекелі, әсіресе ОПЕК+ шаралары мен Таяу Шығыстағы соғыс қимылдарының күшеюінің әсерінен энергия бағалары болуы мүмкін.
- ✓ Акциялар нарығына келетін болсақ, 2023 жылы инвесторлардың тәуекел-тәбеті АҚШ-тың пайыздық мөлшерлемелерінен кейін долларлық құралдардың тартымдылығының артуына қарамастан жақсарды: қазынашылық кірістілік пен доллар индексі ағымдағы жылы өзінің тарихи биіктеріне жетті.
- ✓ Goldman Sachs болжамына сәйкес, 2024 жылы S&P500 индексінің өсуі Америка экономикасының «жұмсақ қонуы» түріндегі «іспесе желдің» салдарынан 8% (5 100 б-дейін) болуы мүмкін және пайыздық мөлшерлемелердің төмендеуінің басталуы мүмкін.
- ✓ Осылайша, 2024 жылы геосаяси тәуекелдер барынша азайтылған жағдайда жаһандық макроэкономикалық жағдайлар тұтастай алғанда оң қалыптасуы мүмкін, бұл ЖІӨ өсуі, инфляцияның төмендеуі және ұлттық валюта айырбас бағамының тұрақтылығы сияқты макро көрсеткіштерді қоса алғанда, Қазақстан экономикасына оң әсер ететін болады.

Жаһандық ЖІӨ, ҚР экономикасы және оның негізгі сауда серіктестерінің өсу қарқыны *

Жаһандық ойыншылар мен ҚР экономикасын дамыту, %

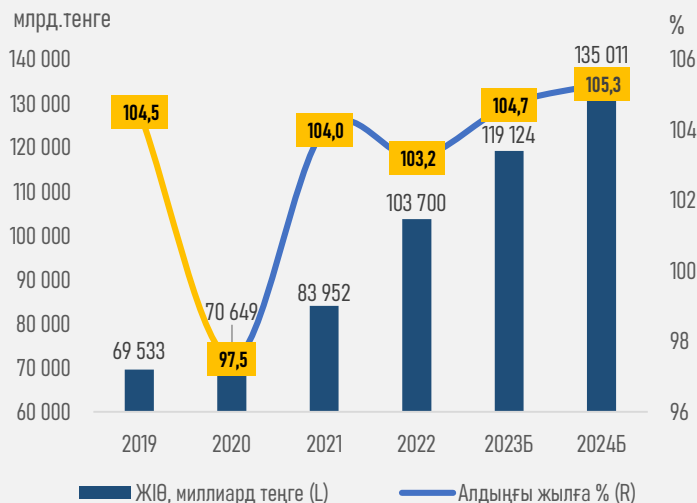

Іскерлік белсенділіктің жиынтық индексі (PMI)

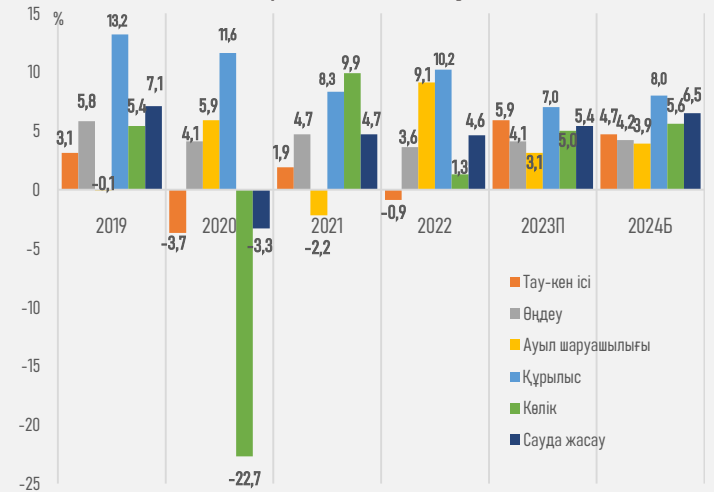
Қазақстан экономикасының нақты секторы*

Қазақстан экономикасының өсуі

Деректер көзі: ХВҚ, ҰСБ ҚР СЖРА, ҚР ҰЭМ

Салалар бойынша бөлуде, %

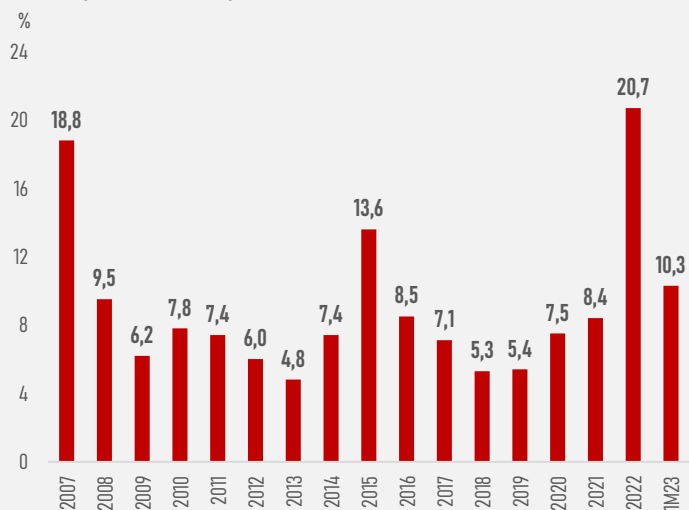

Деректер көзі: ҰСБ ҚР СЖРА, ҚР ҰЭМ

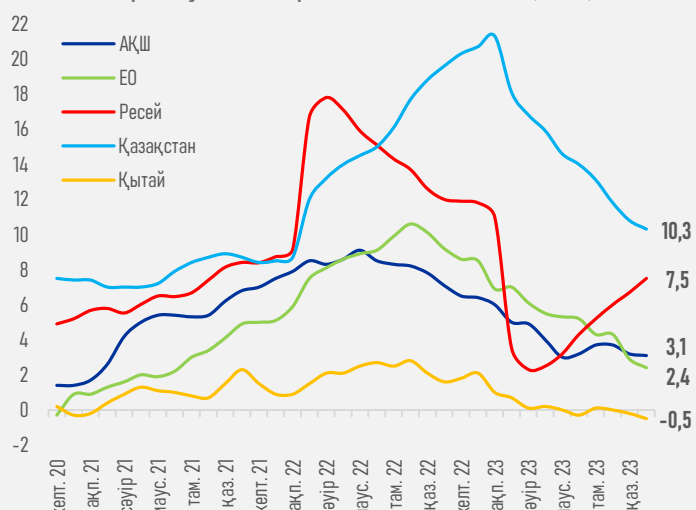
© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2023

Тұтыну бағасының өсуі*

ҚР-дағы инфляция, кезең соңындағы %-бен

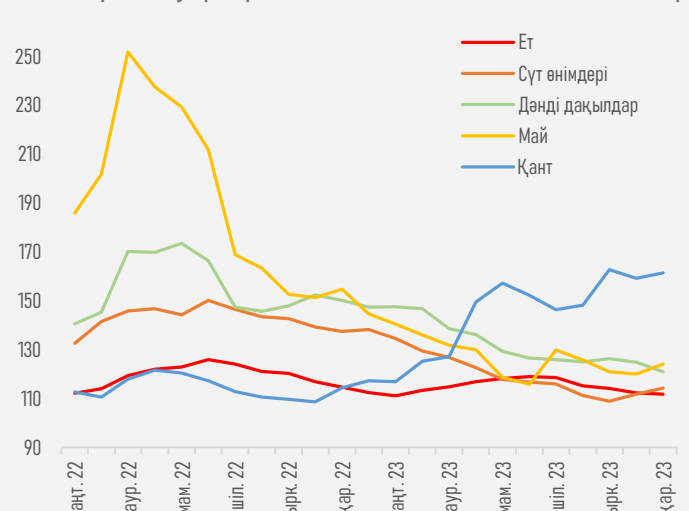

Тұтыну бағаларының индексі, % (ж/ж)

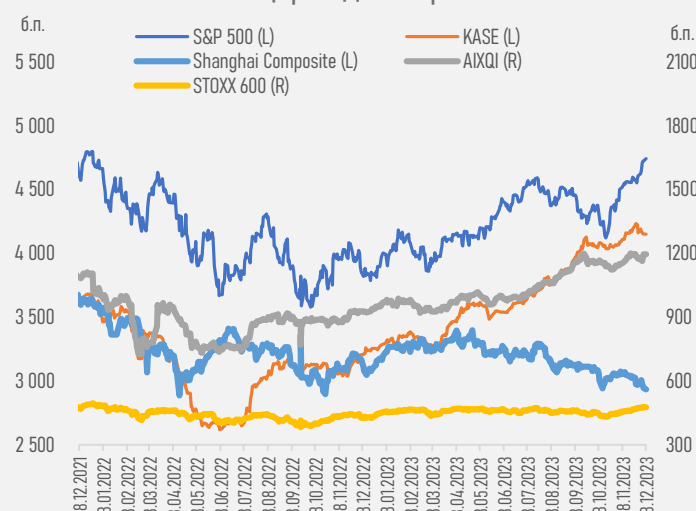

Азық-түлік тауарлары, қор нарықтары құнының өсуі

Азық-түлік тауарларының әлемдік бағасының индекстері

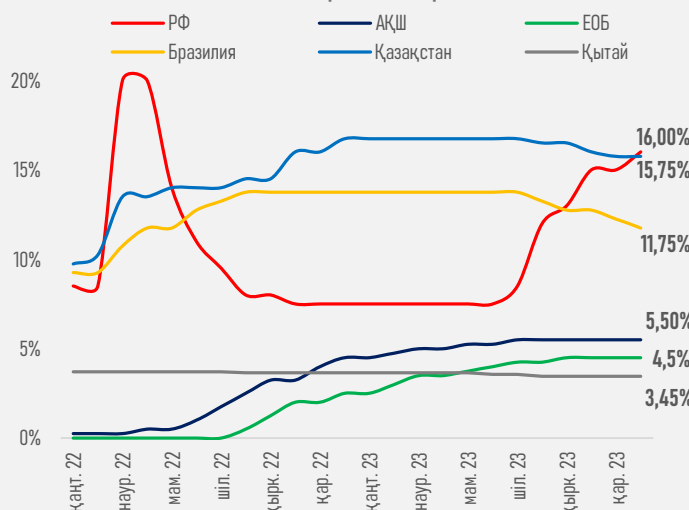

Қор индекстері

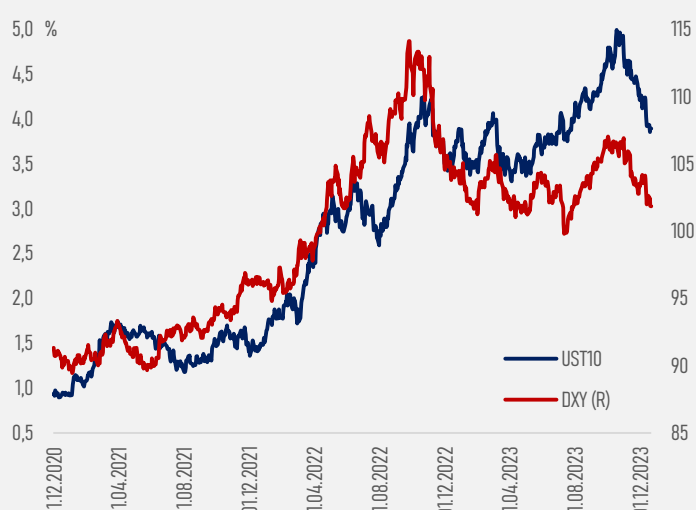

Базалық пайыздық мөлшерлемелер*

Пайыздық мөлшерлемелер, жылдық %

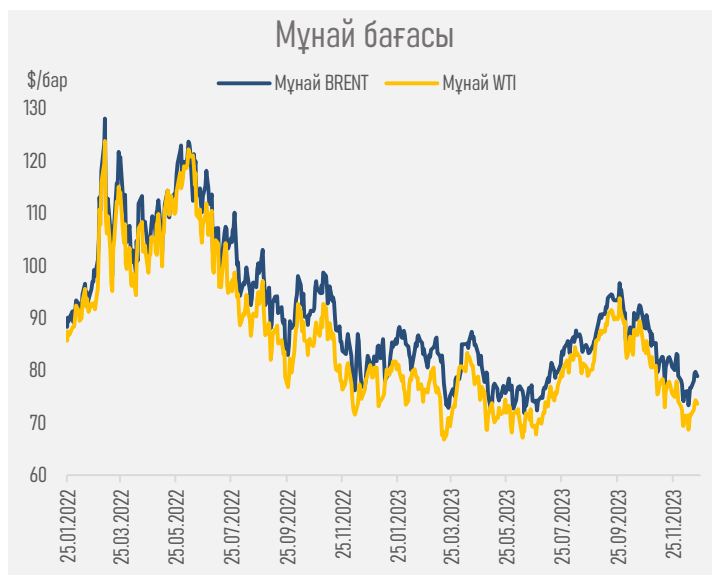
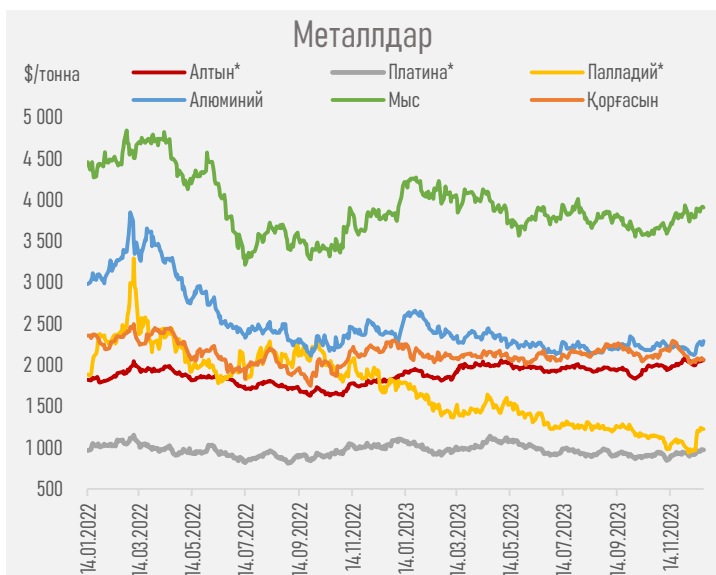
АҚШ-тың 10 жылдық мемлекеттік облигацияларының кірістілігі

Деректер көзі: FAO БҰҰ, investing, ҰСБ ҚР СЖРА

© Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы, 2023

Тауар-шикізат нарығындағы өзгерістер

*\$/унция Деректер көзі: investing.com

Резюме

Ақша-несие шарттарын жаһандық қатаңдату өте маңызды нәтижелермен аяқталады: 2023 жылы АҚШ-тағы инфляция 6,5%-дан 3,1%-ға дейін, ЕО-да — 8,6%-дан 2,4%-ға дейін, ҚХР-да — 1,8%-дан -0,5%-ға дейін, ҚР-да — 20,7%-дан 10,3%-ға дейін, РФ-да 11,9%-дан 7,5% -ға дейін төмендеді. Осыған байланысты дамыған және дамушы елдердегі монетарлық жағдайларды жеңілдету бойынша үміттер айтарлықтай өсуде.

Қаржылық жағдайдың ықтимал жақсаруы, өз кезегінде, әлемдік капитал нарықтарындағы тәуекелге деген тәбетті жандандырды және әлемдік экономикадағы рецессияға қатысты алаңдаушылықты жеңілдетті. 2023 жыл қор нарықтарының тарихына бастаманың «аюлардан» "бұқаларға" ауысқан жылы ретінде енетіні анық: S&P 500 2023 жылы 24%-ға, STOXX 600 — 12%-ға, Nikkei — 27%-ға, KASE — 28%-ға, AIXQI — 26%-ға өсуде.

Сонымен қатар, олардың тарихи максимумдары жаңартылғаннан кейін, АҚШ-тың қазынашылық кірістілігі мен доллар индексі ағымдағы жылдың соңына қарай ставкалардың төмендеу циклінің басталуын күтуде айтарлықтай төмендейді, бұл өз кезегінде дамушы елдердің активтеріне қысымды айтарлықтай төмендетеді. Осы сәтте нарық 2024 жылы Федрезервтің пайыздық мөлшерлемесінің алты төмендеуін және үш айдан кейін — 2024 жылдың наурызында бірінші болып кепілге қойды.

Тауар-шикізат нарығында көп бағытты өзгерістер орын алды. Мұнай АҚШ-та және ОПЕК+ құрамына кірмейтін басқа елдерде шикізат өндірудің рекордтық өсуі, ҚХР экономикасының әлсіз өсуі аясында бағаның 8%-ға (барреліне 86 доллардан 79 долларға дейін) төмендеуімен жылды аяқтайды. Сонымен қатар, нарықта шикізат ұсынысын қысқарту бойынша ОПЕК+ шаралары айтарлықтай дәрежеде нарыққа қолдау көрсетеді. Сонымен қатар, «негізгі» металлдардың бағасы өсті (+13% алтынға, +2% мысқа, алюминийге өзгерген жоқ).

Қазақстанда 2024 жылы күтілетін экономикалық өсу қарқыны салыстырмалы түрде жоғары (5,3% — ҚР ҰЭМ, 4,2% — ХВҚ, 4,0%-қаржы нарығының сарапшылары) және мұнай өндірудің болжамды ұлғаюына (95,4 млн тоннаға дейін), ірі инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруға, бюджеттік ынталандыруға және елдегі ақша-кредит жағдайларын одан әрі қалыпқа келтіруге байланысты. ҚР ҰЭМ болжамына сәйкес, 2024 жылы тауарлар экспорты 83,1 млрд долларды, импорт — 60,7 млрд долларды (профицит — 22,4 млрд доллар) құрайды, бірақ төлем балансының ағымдағы шоты теріс болып қалады (-7,8 млрд доллар), бұл ұлттық валютаға түбегейлі қысым жасайды.